

2-боб. Товар-моддий захираларни тан олиш

8. Товар-моддий захиралар актив сифатида тан олинади, агар:

ташкилотга актив билан боғлиқ келгусидаги иқтисодий наф келишига ишонч мавжуд бўлса;

актив қийматини ишончли баҳолаш мумкин бўлса;

уларга бўлган мулк ҳуқуқи ўтса.

9. Товар-моддий захираларга бўлган мулк ҳуқуқи, улар билан боғлиқ таваккалчилик ва мукофотларнинг ўтиш пайти маҳсулот етказиб бериш (олди-сотди) шартлари келишиладиган маҳсулот етказиб бериш (олди-сотди) шартномаси асосида белгиланади.

10. Мулк ҳуқуқи ташкилотга тегишли бўлмаган, бироқ шартнома шартларига мувофиқ унинг ихтиёрида бўлган товар-моддий захиралар балансдан ташқари ҳисобларда шартномада назарда тутилган баҳо бўйича акс эътирилади.

11. Товар-моддий захиралар ташкилотнинг бухгалтерия балансига қуйидагилар натижасида киритилиши лозим:

маҳсулот етказиб бериш (олди-сотди) шартномаси бўйича харид қилиш;

таъсисчилардан ташкилотнинг устав капиталига улуш сифатида келиб тушиши;

таъсисчилар таркибидан чиқишда ёки тугатилаётган ташкилотнинг мол-мулки унинг иштирокчилари ўртасида тақсимланаётганда ташкилотнинг илгари бошқа ташкилотнинг устав

капиталига киритилган таъсис улуши қайтарилишидан келиб тушиши;

бепул келиб тушиш (ҳадя шартномаси бўйича);
айирбошлаш;

узоқ муддатли активлар таркибидан ўтказиш;
ортиқча (ҳисобга олинмаган) товар-моддий захираларни аниқлаш;

илгари берилган товар қарзининг қайтарилиши ёки товар қарзини олиш;

ташкилотнинг ўзида тайёрланиши;

ҳисобот даври охирида тугалланмаган ишлаб чиқариш сифатида ҳисобга олинадиган ишларни бажариш ва хизматлар кўрсатиш;

товар-моддий захираларга бўлган мулк ҳуқуқи олинishiга олиб келадиган бошқа операциялар ва ҳодисалар.

12. Товар-моддий захираларни баҳолаш қуйидаги иккита қийматлардан энг пасти бўйича амалга оширилади:

баланс тузилаётган санадаги таннарх (сотиб олиш нархи ёки ишлаб чиқариш таннархи);

баланс тузилаётган санадаги реализация қилишнинг соф қиймати.

13. Бухгалтерия ҳисобида товар-моддий захираларнинг тегишли тарзда тан олинган таннархи қонун ҳужжатлари ва мазкур Стандарт билан белгиланган ҳоллардан бошқа ҳолатларда ўзгартирилмайди.